

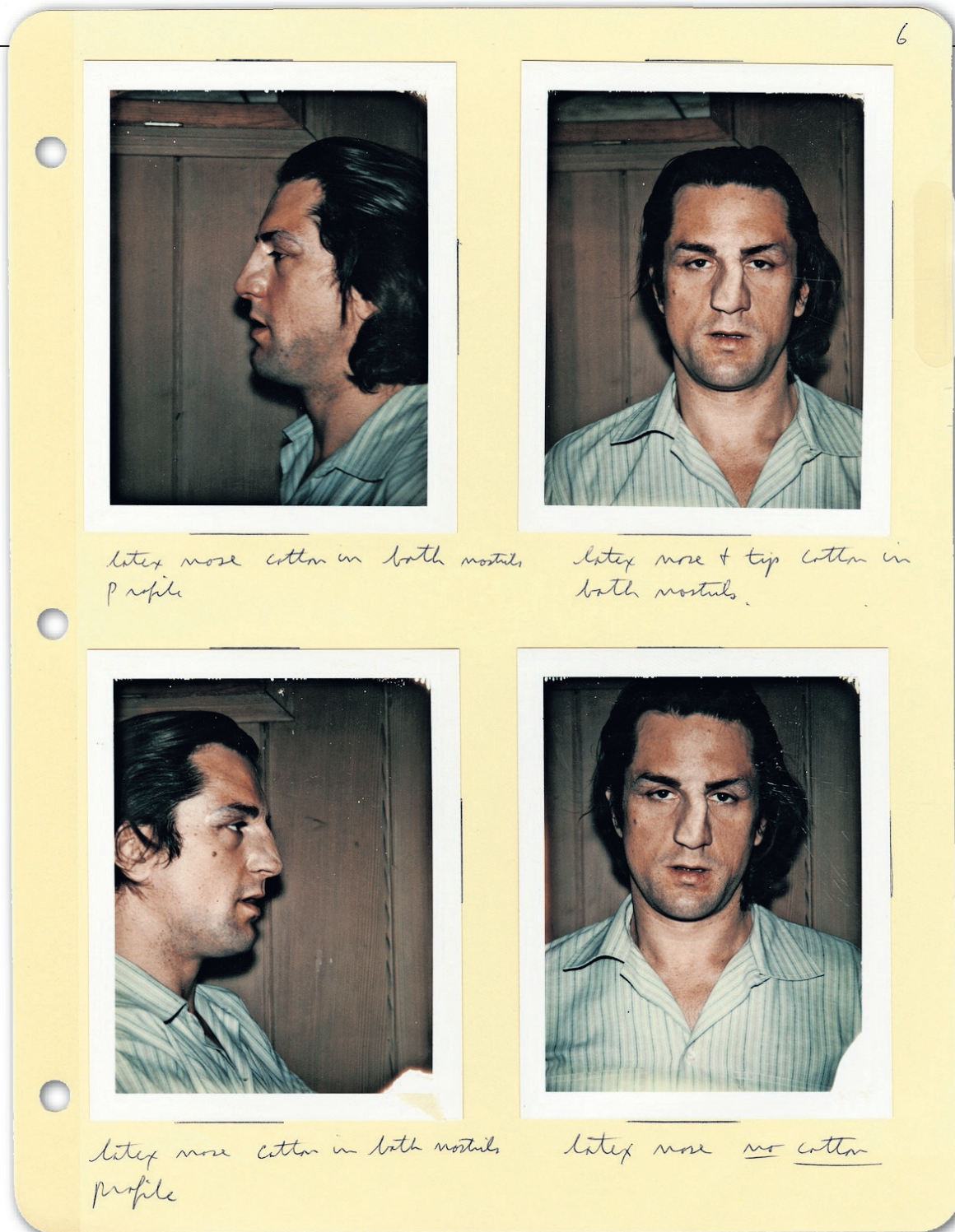
VERVOLG VAN PAG V5

rioversie. De strijd tussen die broers, dat is waar *Raging Bull* over gaat.

Tweede plotpunt, ook naar waarheid opgetekend: Jake wordt door de gokmafia gevraagd om tegen de onbeduidende bokser Billy Fox met opzet te verliezen, zodat zij hun zakken kunnen vullen. Doet hij dat niet, dan zal er voor Jake nimmer een gevecht om de wereldtitel in het middengewicht komen, want zij beheersen de hele handel. Schoorvoetend stemt Jake toe, maar in de ring maakt hij er een statement van. Eerst deelt hij een paar plaagstootjes uit, en vervolgens laat hij zijn verdediging zakken. Het is niet eens een gevecht meer. Met zijn harde kop vangt hij alle klappen op, verliest op punten, maar weigert neer te gaan: 'I ain't goin' down, no, not for nobody.' Jake LaMotta in een notendop.

Iedereen enthousiast, ook de producers Irwin Winkler en Robert Chartoff, eerder het team achter de succesfilm *Rocky*. Maar bij studio United Artists wisten ze het allemaal niet zo zeker. Aan de top was net een wisseling van de wacht geweest en de nieuwe directie zag weinig heil in het *Raging Bull*-project. Het veto: de man is een kakkerlak. Obsceen taalgebruik ook, met veel te veel fuck dit en fuck dat. En dan die scène waarbij LaMotta vlak voor een gevecht ijswater in zijn sportbroek gooit, omdat hij met een erectie niet kan boksen. 'Nou heren... het is heel simpel', antwoordde Winkler, die het allemaal beleefd had aangehoord. 'Als jullie *Raging Bull* schrappen, krijgen jullie ook de sequel van *Rocky* niet.' Daarmee was de zaak wel geregeld. Vrijgemaakt budget: 18 miljoen dollar (zou vandaag zo'n 54 miljoen dollar zijn).

Met dat groen licht werden ook de bevindingen van castingdirector Corman weer relevant. Omdat Scorsese een felrealistische film voor ogen stond, wilde hij rond De Niro graag een aanvullende cast van amateurs en nieuwkomers zien. Jongens van de straat, Corman had er wel een paar gevonden. Wij kennen de kleine giffikkker Joe Pesci nu als vaste kracht binnen Scorseses misdaaduniversum – denk aan *Goodfellas* (1990), *Casino* (1995) en *The Irishman* (2019) – maar toen ze hem verzochten om auditie te doen voor de rol van Joey in *Raging Bull*, was hij manager van het Italiaanse restaurant Amici's in de Bronx. Naar volle tevredenheid, en met zijn gefnuikte Hollywoodambities ver achter hem. Hooguit trad hij af en toe op als zingende ober in de zaak. De makers moesten hem echt omkletsen, voordat hij zijn eerste grote filmrol accepteerde. Boel gedoe, maar ja: zo straatwijs en authentiek

Robert De Niro met de 'gebroken' neus van Jake LaMotta, gemaakt door visagist Michael Westmore.

DE GRONDELEGERS VAN DE BOKSFILM

Boksers, gangsters, femmes fatales, verloochende managers en louche promotors.

Recente boksfilms als Michael Manns *Ali* (2001), Clint Eastwoods *Million Dollar Baby* (2004) en David O. Russells *The Fighter* (2010) staan ons nog helder voor de geest. Het genre werd gelanceerd met deze klassieke titels:

Body and Soul (1947, regie Robert Rossen)

Tegen de zin van zijn moeder wordt de jonge Charley (John Garfield) bokser. Hij stapt een wereld vol gangsters en femmes fatales binnen.

Champion (1949, regie Mark Robson)

Doorbraakfilm van Kirk Douglas. Op weg naar de top verloochent hij zijn manager, zijn liefde en zijn

manke broer. Het opportunisme wordt niet beloond. Weliswaar wint hij de wereldtitel, maar na het gevecht zijgt hij in de kleedkamer ineen.

The Harder They Fall (1956, Mark Robson)

In zijn allerlaatste film is Humphrey Bogart sportjournalist Eddie Willis die door een louche bokspromotor wordt ingehuurd als pr-man.

The Great White Hope (1970, regie Martin Ritt)

Eerste boksfilm over een zwarte wereldkampioen: Jack Jefferson. Glansrol voor James Earl Jones.

Fat City (1972, regie John Huston)

De oude Billy (Stacy Keach) heeft een mooie carrière gehad, de jonge bokser Ernie (Jeff Bridges) koestert nog aspiraties. Beide zijn gedoemd.

1932. De Niro, die al maanden met Jake LaMotta had gespard, verkeerde in de vorm van zijn leven, fysiek gesproken. Die draaidagen begonnen als volgt:

De Niro: 'Wat doe ik in dit shot?'

Scorsese: 'In dit shot krijg je een dreun.'

Klaar. Volgende shot.

De Niro: 'Wat doe ik nu?'

Scorsese: 'In dit shot krijg je een hoek.'

Director of photography Michael Chapman en de regisseur hadden het zo uitgekend dat de camera zich vrijelijk door de ring kon bewegen, zelfs kon zweven als het moest, maar de ring mocht nooit worden verlaten. Het bioscooppubliek moest het gevoel krijgen daar zelf op het canvas te staan: ontsnappen was geen optie. Meerdere partijen, allemaal tegen geefende amateurboksers, werden in de film versneden, en elke pas en elke uithaal was vooraf gechoreografeerd. Buiten beeld stond in de ring een boksbal opgesteld, zodat De Niro zich tijdens de changementen, terwijl loeihard de muziek van The Clash opklonk, in het zweet kon blijven werken. Met zweet zag het er op camera beter uit. De vervreemdende effecten – het perspectief van een bokser in nood met afnemend gezichtsvermogen – werden bereikt door de ring vier keer zo groot te maken als normaal: zo leken de touwen, geschoten met een groothoeklens, eindeloos.

Tien weken geploeter. Daarna stonden de boksbelden erop. Vanaf dit punt zou De Niro zich moeten gaan volvreten – pasta, heel veel pasta – om de latere LaMotta te kunnen spelen. Op 14 november 1980 was de feestelijke première in New York. Vier maanden later, op 31 maart 1981, kon De Niro zijn Oscar afhalen in Los Angeles. Scorsese was ook genomineerd. Toen hij in het Dorothy Chandler Pavilion even naar het toilet ging, vielen drie mannen met oortjes binnen: FBI, hij moest worden verhoord. Een dag eerder had John Hinckley Jr. in Washington D.C. president Reagan neergeschoten. Hij deed dat na vijftien keer *Taxi Driver* te hebben gezien en wilde indruk maken op Jodie Foster – prostituee Iris in die film – voor wie hij een erotomane obsessie koesterde. Of hij dan ten minste nog even de hoofdprijzen mocht afwachten, vroeg Scorsese. 'Nah, niet nodig. We hebben het even nagevraagd. Beste film en Beste regie gaan naar *Ordinary People* van Robert Redford. Dus kom maar mee.'

Over die film hoor je vandaag werkelijk niemand meer.

Raging Bull: The Making Of by Jay Glennie. Coattail Publications; 320 pagina's; € 100.

Links: de autobiografie uit 1970. Rechts: het nieuwe koffietafelboek.

De Niro en Scorsese vervolgens naar het resort La Samanna op Sint Maarten, waar ze drie weken aan de dialogen sleutelden. Het zijn de curieusste kiekjes uit het boek, die twee met strooien hoeden op, cocktails voor hun neus, lachend in de camera.

Vijf jaar nadat De Niro de autobiografie van LaMotta had ontvangen, kon er dan eindelijk worden gedraaid. Eerst de boksscènes. We spreken 16 april 1979. De locaties: Culver Studios in Los Angeles, en met publiek in de olympische sporthal van

vond je ze maar zelden.

Voor het personage van Vickie LaMotta – Jakes grote liefde – werd de 17-jarige Cathy Moriarty benaderd, voormalig Miss Badpak van de Bronx. Ze werkte als receptionist en was 's avonds serveerster in een hamburgertent, en op meer dan een paar rolletjes bij het schooltoneel kon ze niet bogen. Maakte niet uit, ze had precies de juiste eigenwijsheid. Ze gingen van haar een jonge Lana Turner maken, zo beloofden ze.

Om de laatste eindjes in het scenario aan elkaar te knopen vertrokken